

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO 11/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi kaivoslain muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Talousvaliokunta on 11 päivänä lokakuuta 2000 pyytänyt ympäristövaliokunnalta lausunnon hallituksen esityksestä (HE 148/2000 vp) laiksi kaivoslain muuttamisesta.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- nuorempi hallitussihteeri Sari Rapinoja ja ylitarkastaja Heikki Vartiainen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- neuvotteleva virkamies Auvo Haapanala, ympäristöministeriö

- apulaisjohtaja Olavi Parpala, Lapin ympäristökeskus
- ympäristökeskuksen johtaja Marketta Ahtiainen, Pohjois-Karjalan ympäristökeskus
- lakimies Kimmo Huttunen, Lohjan kaupunki
- lakimies Ulla Hurmeranta, Suomen Kuntaliitto
- teknologiajohtaja Esko Alopaeus, Outokumpu Mining Oy, edustaen myös Kaivannais-teollisuus ry:tä
- pääsihteeri Esko Joutsamo, Suomen Luonnonsuojeluliitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslakia siten, että maankäytön kokonaisvaltaista suunnittelua parannettaisiin ja että ympäristövaikutukset otettaisiin huomioon kaivospiirin alueella, kaivospiirin apualueella ja valtausalueella.

Lisäksi valtauksen voimassaoloaikaa ehdotetaan lyhennettäväksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ympäristövaliokunta puoltaa kaivoslain muuttamista ehdotettuun tapaan. Lainmuutos toteuttaa keskeisiltä osin eduskunnan lausuman, joka hy-

väksyttiin uuden maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) käsittelyn yhteydessä. Valiokunta on tyytyväinen ehdotuksen ripeästä valmistelusta.

Saadun selvityksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan kaivoslainsäädännön kokonaisvaltaista uudistamista. Tämä on perusteltua, sillä voimassa olevassa lainsäädännössä on useita ongelmakohtia. Valiokunta kiirehtii uudistusta.

Lainsäädännön tulevaa uudistamista silmällä pitäen ympäristövaliokunta esittää, että talousvaliokunta kiinnittää mietinnössään huomiota seuraaviin seikkoihin.

Ensinnäkin ympäristövaliokunta pitää tärkeänä, että kaivoslainsäädäntöä uudistettaessa valtauksen edellytyksiä koskevat säännökset kirjoitetaan sellaisiksi, että ne estävät muussa kuin kaivostoiminnan aloittamistarkoituksessa tehdyt valtaukset. "Kiusantekomielessä" tai kevyin perustein tehdyt valtaukset haittaavat yhdyskunnan kokonaisuutenaan maankäyttöä ja sen suunnittelua.

Toiseksi valiokunta kiinnittää huomiota niihin epäselvyyksiin, joita nyt hyväksyttävän esityksen jälkeenkin jää esimerkiksi kaivoslainsäädännön sekä ympäristönsuojelulain ja jätelain keskinäiseen soveltamiseen.

Kolmanneksi valiokunnan mielestä uudistusta valmisteltaessa on kiinnitettävä huomiota ympäristön ja maiseman kannalta välttämättömiin jälkitöihin kaivosten sulkemisen jälkeen.

Maankäytön suunnittelun ja kaivostoiminnan yhteensovittamisen kannalta on yleisesti ottaen

tärkeää, että kunnat ovat tietoisia olemassa olevista valtauksista ja vireillä olevista kaivospiirihakemuksista ja että kauppa- ja teollisuusministeriö on tietoinen vireillä olevista ja lainvoiman saaneista yleis- ja asemakaavoista. Ympäristövaliokunta esittää, että talousvaliokunta mietinnössään kiinnittää huomiota tarvittavien tietojärjestelmien laatimiseen. Tietojen vaihdon ympäristöhallinnon ja kauppa- ja teollisuusministeriön hallinnon välillä tulee toimia nykyistä paremmin.

Käytännön kannalta on edelleen tärkeää, että kunnat huolehtivat kaavojen ajantasaisuudesta kaivosalueilla ja niiden lähialueilla. Muutoin esimerkiksi kaivostoiminnan laajentaminen saattaa muodostua varsin ongelmalliseksi.

Lausunto

Lausuntonaan ympäristövaliokunta kunnioittavasti esittää,

että talousvaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen hyväksyttäväksi ja

että talousvaliokunta mietinnössään kiirehtii kaivoslainsäädännön kokonaisuudistusta ja ottaa muutoinkin huomioon mitä tässä lausunnossa on esitetty.

Helsingissä 27 päivänä lokakuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pentti Tiisanen /vas
jäs. Christina Gestrin /r
Rakel Hiltunen /sd
Susanna Huovinen /sd
Tarja Kautto /sd
Riitta Korhonen /kok

Esko Kurvinen /kok
Jari Leppä /kesk
Hanna Markkula-Kivisilta /kok
Rauha-Maria Mertjärvi /vihr
Pia Viitanen /sd
Pekka Vilkuna /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Salme Kandolin.